॥ वैशम्पायन उवाच ॥ तच्छ्रुत्वा शर्व्ववचनमृषयः सत्यवादिनः । प्रहृष्टमनसो जग्मुर्यथा स्वान् पुनरालयान् । १५५०

इति श्रीमहाभारते आरण्यपर्व्वणि कैरातपर्व्वणि मुनिशङ्करसंवादे अष्टात्रिंशोऽध्यायः ॥ ३८ ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ गतेषु तेषु सर्व्वेषु तपस्विषु महात्मसु । पिनाकपाणिर्भगवान् सर्व्वपापहरो हरः ।

कैरातं वेशमास्थाय काञ्चनद्रुमसन्निभं । विभ्राजमानो विपुलो गिरिर्मेरुरिवापरः ।

श्रीमद्धनुरुपादाय शरांश्चाशीविषोपमान् । निष्पपात महावेगो दहनो देहवानिव ।

देव्या सहोमया श्रीमान् समानव्रतवेशया । नानावेशधरैर्हृष्टैर्भूतैरनुगतस्तदा ।

किरातवेशसंच्छन्नः स्त्रीभिश्चापि सहस्रशः । अशोभत तदा राजन् स देशोऽतीव भारत । १५५५

क्षणेन तद्वनं सर्व्वं निःशब्दमभवत्तदा । नादः प्रस्रवणानाञ्च पक्षिणाञ्चाप्युपारमत् ।

स सन्निकर्षमागम्य पार्थस्याक्लिष्टकर्म्मणः । मूकं नाम दनोः पुत्त्रं ददर्शाद्भुतदर्शनं ।

वाराहं रूपमास्थाय तर्कयन्तमिवार्ज्जुनं । हन्तुं परमदुष्टात्मा तमुवाचाथ फाल्गुनः ।

गाण्डीवं धनुरादाय शरांश्चाशीविषोपमान् । सज्यं धनुर्व्वरं कृत्वा ज्याघोषेण निनादयन् ।

यन्मां प्रार्थयसे हन्तुमनागसमिहागतं । तस्मात्त्वां पूर्व्वमेवाहं नेताऽद्य यमसादनं । १५६०

दृष्ट्वा तं प्रहरिष्यन्तं फाल्गुनं दृढधन्विनं । किरातरूपी सहसा वारयामास शङ्करः ।

मयैष प्रार्थितः पूर्व्वमिन्द्रकीलसमप्रभः । अनादृत्य च तद्वाक्यं प्रजहाराथ फाल्गुनः ।

किरातश्च समं तस्मिन्नेकलव्ये महाद्युतिः । प्रमुमोचाशनिप्रख्यं शरमग्निशिखोपमं ।

तौ मुक्तौ सायकौ ताभ्यां समन्तत्र निपेततुः । मूकस्य गात्रे विस्तीर्णे शैलसंहनने तदा ।

यथाऽशनेर्व्विनिर्घोषो वज्रस्येव च पर्व्वते । तथा तयोः सन्निपातः शरयोरभवत्तदा । १५६५

स विद्धो बहुभिर्व्वाणैर्द्दीप्तास्यैः पन्नगैरिव । ममार राक्षसं रूपं भूयः कृत्वा विभीषणं ।

स ददर्श ततो जिष्णुः पुरुषं काञ्चनप्रभं । किरातवेशसंच्छन्नं स्त्रीसहायममित्रहा ।

तमब्रवीत् प्रीतमनाः कौन्तेयः प्रहसन्निव । को भवानटते शून्ये वने स्त्रीगणसंवृतः ।

न त्वमस्मिन् वने घोरे बिभेषि कनकप्रभ । किमर्थञ्च त्वया विद्धो वराहो मत्परिग्रहः ।

मयाऽभिपन्नः पूर्व्वं हि राक्षसोऽयमिहागतः । कामात् परिभवाद्वाऽपि न मे जीवन् विमोक्ष्यसे । १५७०

न ह्येष मृगयाधर्म्मो यस्त्वयाऽद्य कृतो मयि । तेन त्वां भ्रंशयिष्यामि जीवितात् पर्व्वताश्रयं ।

इत्युक्तः पाण्डवेयेन किरातः प्रहसन्निव । उवाच श्लक्ष्णया वाचा पाण्डवं सव्यसाचिनं ।

न मत्क्षते त्वया वीर भीः कार्य्या वनमन्तिकात् । इयं भूमिः सदाऽस्माकमुचिता वसतां वने ।

त्वया तु दुष्करः कस्मादिह वासः प्ररोचितः । वयन्तु बहुसत्त्वेऽस्मिन्निवसामस्तपोधन ।

भवांस्तु कृष्णवर्त्माभः सुकुमारः सुखोचितः । कथं शून्यमिमं देशमेकाकी विचरिष्यति । १५७५

॥ अर्ज्जुन उवाच ॥ गाण्डीवमाश्रयं कृत्वा नाराचांश्चाग्निसन्निभान् । निवसामि महारण्ये द्वितीय इव पावकिः ।

एष चापि महाजन्तुर्म्मृगरूपं समाश्रितः । राक्षसो निहतो घोरो हन्तुं मामिह चागतः ।

॥ किरात उवाच ॥ मयैष धनुर्निर्म्मुक्तैस्ताडितः पूर्व्वमेव हि । बाणैरभिहतः शेते नीतश्च यमसादनं ।